

2017
2018

Jaarverslag Leerplicht en RMC

Gemeente Losser

Gemeente
Oldenzaal

gemeente **Dinkelland**

Inhoud

Voorwoord wethouder.....	3
Samenvatting.....	4
Onderwijs.....	5
Leerplicht.....	6
Vrijstellingen.....	9
Verzuim.....	10
RMC.....	13
Vooruitblik.....	16

Geachte lezer,

Voor u ligt het jaarverslag 2017-2018 over de Leerplicht en het Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) van de Twentse gemeenten Dinkelland, Losser en Oldenzaal. Het is van groot belang dat alle kinderen en jongeren naar school gaan. Onderwijs zorgt ervoor dat kinderen en jongeren zich zo goed mogelijk ontwikkelen en ontplooiën. Op school leren ze kennis en vaardigheden, die ze later in de maatschappij nodig hebben. Jongeren die zonder startkwalificatie uitstromen, hebben minder kans op de arbeidsmarkt, ontplooiën minder makkelijk hun talenten en doen vaker een beroep op sociale voorzieningen.

Wanneer een kind 4 jaar wordt, mag het naar school. Vanaf 5 jaar moet het naar school. Dan begint de leerplicht. Alle kinderen blijven leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin ze 16 worden. Daarna moeten ze onderwijs blijven volgen, want ze zijn kwalificatieplichtig tot ze 18 zijn. De kwalificatieplicht eindigt bij de leeftijd van 18 of wanneer een startkwalificatie is behaald. Bij schoolverzuim (spijbelen) schakelt de school een leerplichtambtenaar in.

Om het aantal voortijdige schoolverlaters verder terug te dringen en zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie te laten halen, werken de gemeenten Dinkelland, Losser en Oldenzaal op dit thema samen. Preventie staat daarbij centraal. Leerplichtambtenaren en RMC-medewerkers richten zich specifiek op het voorkomen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. Vroegtijdige signalering en interventies zijn daarbij belangrijk. Zowel in het primair en voortgezet onderwijs als in het middelbaar beroepsonderwijs. Hiervoor werken de drie gemeenten nauw samen met de onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties in de regio. Bijvoorbeeld veelvuldig verzuim kan een voorbode zijn voor vroegtijdig schoolverlaten, maar ook een teken zijn dat een leerling zich in een onstabiele (thuis)omgeving bevindt.

In dit verslag geven wij aan op welke manier en met welke resultaten leerplichtambtenaren en RMC-medewerkers zich het afgelopen schooljaar hebben ingezet. Daarbij mag ik met trots zeggen dat de preventieve aanpak, die de afgelopen jaren is gebruikt, zijn vruchten afwerpt. Met een goed gevoel kijk ik dan ook uit naar de resultaten van volgend jaar. Want iedere jongere verdient het om zich te ontplooiën en een startkwalificatie te behalen om vervolgens een goede kans op de arbeidsmarkt te hebben.

Namens de Noordoost Twentse gemeenten,

Ilse Duursma
Wethouder onderwijs gemeente Dinkelland

Samenvatting

Algemeen

Het jaarverslag leerplicht/Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) geeft u inzicht in het gevoerde leerplicht- en RMC beleid en de effecten ervan in de Noordoost Twentse gemeenten gedurende schooljaar 2017-2018.

Leerplicht/RMC van de Noordoost Twentse gemeenten vinden het belangrijk dat jongeren de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen zodat ze zelfstandig en zo volwaardig mogelijk in de samenleving kunnen participeren. Door het behalen van een startkwalificatie worden jongeren toegerust met kennis en vaardigheden die hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten.

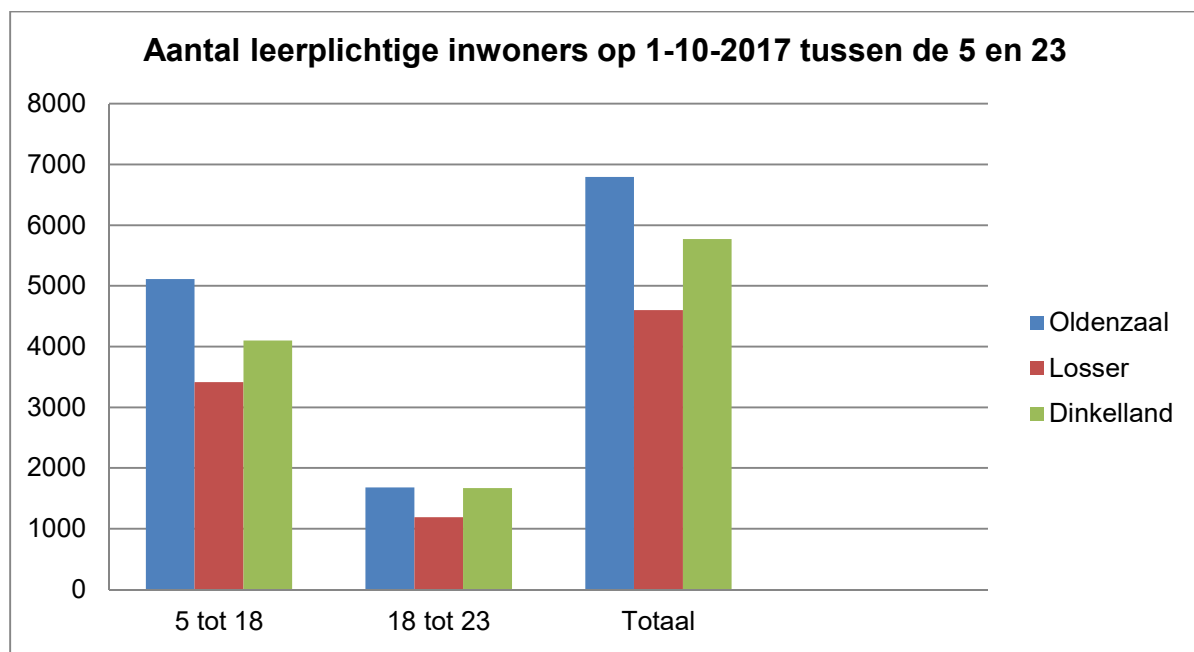
De missie van leerplicht/RMC van de Noordoost Twentse gemeenten is om alle leerplichtige jongeren een kans te geven binnen het onderwijs. Jongeren hebben recht op onderwijs en het is belangrijk dat zij op school de mogelijkheid krijgen om hun talenten verder te ontwikkelen. Daarnaast wil leerplicht het aantal thuiszitters zo veel mogelijk terugdringen en gezamenlijk met samenwerkingspartners zoeken naar een passende vorm van onderwijs.

Twentse Belofte 2016-2020

De regio Twente heeft de ambitie om voor jongeren die zonder diploma uitvallen of zonder startkwalificatie de school verlaten, een netwerk te creëren waarin zij worden opgevangen en gestimuleerd om door te stromen naar vervolgonderwijs, werk, een toeleiding traject of een passende dagbesteding. In een gezamenlijk plan hebben de regiogemeenten en onderwijsinstellingen het regionale programma 'De Twentse Belofte 2016-2020 bekrachtigd. Uitgangspunt is dat iedere jongere een passende plek op school of arbeidsmarkt krijgt en geen enkele jongere tussen 'wal en schip valt'.

Basisonderwijs	Het basisonderwijs is bestemd voor leerlingen van 4 tot en met 12 jaar
Speciaal Basisonderwijs	Leerlingen die meer hulp nodig hebben met leren en opvoeding dan in het basisonderwijs kan worden geboden, kunnen naar het speciaal basis onderwijs. Dit valt ook onder het primair onderwijs
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs	Scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs zijn er voor leerlingen die lichamelijk of verstandelijk beperkt zijn en voor leerlingen die kampen met psychische- of gedragsproblematiek. Deze leerlingen krijgen in het (voortgezet) speciaal onderwijs meer aandacht en ondersteuning dan in het reguliere onderwijs
Voortgezet onderwijs	Het voortgezet onderwijs is het reguliere onderwijs dat leerlingen na afronding van het basisonderwijs volgen. Leerlingen vanaf ongeveer 12 jaar gaan naar de middelbare school. Het voortgezet onderwijs duurt 4, 5 of 6 jaar, afhankelijk van welk niveau voortgezet onderwijs de leerling volgt.
Praktijkonderwijs	Praktijkonderwijs is een vorm van voortgezet onderwijs bestemd voor leerlingen met een leerachterstand. De leerlingen binnen het praktijkonderwijs zijn jongeren van 12 tot maximaal 18 jaar. De theorie in het vmbo is voor deze leerlingen te moeilijk. De school besteed daarom vooral aandacht aan praktische vakken en vaardigheden.
MBO	MBO staat voor middelbaar beroepsonderwijs. Het MBO leidt leerlingen op om een bepaald beroep uit te oefenen.

Algemeen

De Leerplichtwet geldt voor iedereen die in Nederland woonachtig is. Ouders, voogden of verzorgers hebben de verplichting ervoor te zorgen dat kinderen vanaf 5 jaar staan ingeschreven als leerling bij een school en de school regelmatig bezoeken. De Leerplichtwet is de leidraad van het leerplichtwerk en het kader van het lokale beleid. Hierin staan de regels beschreven waaraan ouders/verzorgers, leerplichtigen, schooldirecteuren en gemeenten zich dienen te houden.

Doel leerplicht

De leerplichtwet heeft als doel dat jongeren zo goed mogelijk worden toegerust met kennis en vaardigheden zodat zij zelfstandig een plek op de arbeidsmarkt kunnen verwerven en in staat zijn om zelfstandig en zo volwaardig mogelijk in de samenleving te participeren. Een diploma helpt hierbij en biedt meer mogelijkheden voor de toekomst. De Leerplichtwet ziet erop toe dat jongeren gebruik maken van het recht op onderwijs, maar ook dat ze verplicht zijn om van dit recht gebruik te maken.

Team leerplicht/RMC

Het team leerplicht/RMC in de Noordoost Twentse gemeenten hanteert een doorlopende aanpak van leerplicht naar RMC (5 tot 23 jarigen). Op deze wijze zijn leerplichtige (zorg)leerlingen vroegtijdig in beeld en kunnen zij tot 23 jaar gevolgd worden.

In de Noordoost Twentse gemeenten zijn twee leerplichtambtenaren/RMC medewerkers en één leerplichtambtenaar/1 RMC coördinator werkzaam (2,8 fte). De RMC coördinator vertegenwoordigt de gemeenten Oldenzaal, Dinkelland en Losser in het regionaal RMC-overleg en is betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van de Twentse Belofte. Het accent van team leerplicht/RMC blijft liggen op de maatschappelijke zorgtaak en samenwerking met ketenpartners binnen het hele sociale domein. De administratief medewerker (0,8 fte) ondersteunt het team leerplicht/RMC. Volgens de landelijk leerplicht/RMC vereniging Ingrado zou de gewenste formatie 4,3 fte moeten bedragen. 1 fte op 3800 leerlingen. Voor de Noordoost Twentse gemeenten betekent dit nog steeds een onderbezetting van 1,5 fte. excl. 0,8 fte administratie.

De consequentie hiervan is dat voor team leerplicht/RMC van de Noordoost Twentse gemeenten de werkdruk is toegenomen en het niet meer mogelijk is de gesprekken met jongeren binnen 1 week te plannen. Deze gesprekken vinden nu dikwijls na 2-3 weken plaats. Daarnaast hebben de leerplichtambtenaren minder gelegenheid om te investeren in de preventieve samenwerking met ketenpartners. Voldoende formatie is noodzakelijk om te blijven investeren in uitvoering van wettelijke taken en samenwerking met ketenpartners. Er volgt in 2019 een nader voorstel met betrekking tot de gewenste formatie voor leerplicht/RMC binnen de Noordoost Twentse gemeenten.

Leerplicht

Kinderen mogen vanaf 4 jaar een school bezoeken. Vanaf de eerste dag van de maand na hun 5^e verjaardag hebben kinderen de plicht om naar school te gaan. Deze plicht duurt tot het schooljaar waarin ze 16 jaar worden.

Kwalificatieplicht

Jongeren tussen de 16 en 18 jaar zijn kwalificatieplichtig. Dit houdt in dat zij hun startkwalificatie moeten behalen. Een startkwalificatie is een MBO niveau 2 diploma of een HAVO- of VWO diploma.

Taken leerplichtambtenaar

De taken van de leerplichtambtenaar zijn divers:

- Het accent blijft liggen op de maatschappelijke zorgtaak: die ruimte biedt voor een ondersteunende, begeleidende of verwijzende rol. Leerplicht heeft regelmatig met zorggezinne te maken. Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten hebben dikwijls een onderliggende oorzaak (problemen in de thuissituatie, gezondheidsproblemen, financiële problemen). Rondom 'zorggezinnen' wordt regelmatig een MDO (multidisciplinair overleg) georganiseerd, waarbij betrokken partijen de problematiek inventariseren en een plan van aanpak opstellen met de casuscoördinator als spil.
- Daarnaast ligt het accent op de preventieve taak: gericht op het voorkomen van verzuim. Hierbij valt te denken aan het geven van voorlichting op scholen en het voeren van preventieve gesprekken met jongeren.
- De repressieve taak: richting ouders en/of jongeren vanaf 12 jaar wat kan inhouden: oproepen voor gesprek, waarschuwen of het laten opmaken van een proces-verbaal tegen de jongere en/of ouders.

Deskundigheidsbevordering

Leerplichtambtenaren van de samenwerkende gemeenten hebben in het schooljaar 2017-2018 de landelijke Actualiteiten dag van Ingrado bijgewoond. Ook hebben zij deelgenomen aan een door Ingrado georganiseerde werkconferentie over leerplichtzaken

Thuiszitters

Een thuiszitter is een leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere tussen de 5 en 17 jaar die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht respectievelijk vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.

Juni 2016 hebben de ministeries van OC&W, VWS met de PO-Raad, de VO-Raad, V&J, en de VNG het *Thuiszitterspact* gesloten om het aantal thuiszitters terug te dringen. Het doel is dat er in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder een passend aanbod. Onderdeel van dit pact is de zogenoemde 'doorzettingsmacht'. Gemeente en het samenwerkingsverband gaan met elkaar bindende afspraken maken om, bij stagnerende besluitvorming, één partij, team of functionaris de bevoegdheid te geven om binnen - gestelde kaders - te bepalen welke onderwijs/zorgplek voor het betreffende kind passend is.

Het terugdringen van het aantal thuiszitters is een speerpunt binnen het onderwijs, gemeenten, samenwerkingsverbanden en jeugdhulpverleners in Nederland. Om het aantal thuiszitters zoveel mogelijk te voorkomen of terug te dringen werkt Leerplicht/RMC hierin samen met diverse samenwerkingspartners. In schooljaar 2017-2018 waren in de gemeente Oldenzaal 3, in de gemeente Losser 1 en in de gemeente Dinkelland 1 thuiszitter. In de gemeente Oldenzaal zijn 2 leerlingen terug gekeerd naar school. 1 leerling zit nog in het hulpverleningstraject. Verwachting is dat met deze extra ondersteuning terugkeer richting onderwijs mogelijk is. In de gemeente Losser en Dinkelland zijn de leerlingen met inzet van betrokken instanties terug gekeerd naar school.

Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV) en statushouders

De meeste AMV-ers en (leerplichtige) statushouders uit de Noordoost Twentse gemeenten wonen/verblijven in Oldenzaal. Kinderen tot 12 jaar uit de gemeente Oldenzaal en Dinkelland volgen onderwijs bij de Regenboogklassen in Oldenzaal. Deze klassen zijn onderdeel van SBO De Windroos. Kinderen uit de gemeente Losser volgen onderwijs bij De Globe in Enschede. Vanaf 12 jaar volgen de AMV-ers en statushouders onderwijs op de internationale schakelklas (ISK) in Almelo of Enschede. Leerplicht heeft met de locatie Enschede en Stichting Palet 2 keer per jaar overleg over de jongeren uit onze gemeenten die deze locatie bezoeken.

CASUS

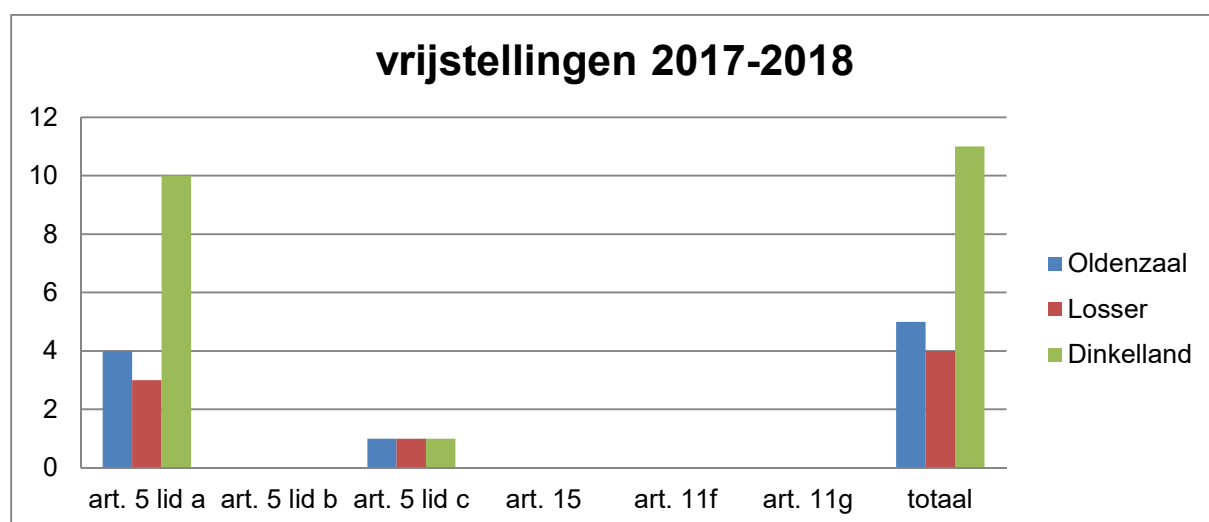
Simon is 13 jaar en heeft moeite om naar school te gaan: hij wordt vaak ziek gemeld. Op school is hij 2 keer in het ZAT overleg besproken (zorgadviesteam). Ook is hij bij de schoolarts geweest. De schoolarts geeft aan dat er medisch gezien geen reden is om niet naar school te gaan. Het verzuim blijft aanhouden en er komt een melding bij de leerplichtambtenaar. Simon komt samen met moeder op gesprek. Tijdens het gesprek belooft Simon zijn best te doen en hij geeft aan zin te hebben in het nieuwe schooljaar. Toch blijkt dat er in het nieuwe schooljaar vrij snel sprake is van verzuim. Er wordt door school een MDO (multidisciplinair overleg) georganiseerd waar diverse betrokken instanties, leerplicht en ouders aanwezig zijn. Tijdens dit overleg worden afspraken gemaakt: er wordt ingezet op een combinatie van terugkeer naar school en hulpverlening. Met kleine stapjes pakt Simon dit op. Betrokken partijen hebben regelmatig afstemmingsoverleg om de situatie te blijven volgen. Simon heeft zijn schoolgang weer opgepakt.

Vrijstellingen

Vrijstelling en verlof

Leerplichtige kinderen moeten ingeschreven staan op een school. In een aantal gevallen kunnen ouders/verzorgers vrijstelling van deze inschrijvingsplicht aanvragen. Daarnaast kan leerplicht toestemming verlenen om in uitzonderlijke situaties verlof te verlenen buiten de reguliere vakanties om. In onderstaande tabel staan de meest voorkomende aanvragen. Voor ieder van deze aanvragen geldt andere wetgeving rondom aanvraag en duur van de vrijstelling.

Art.	Toelichting
5, lid a	Lichamelijke/ psychische klachten van het kind
5, lid b	Bezwaar tegen de richting van het onderwijs
5, lid c	Het bezoeken van een school in het buitenland
11f	Vakantie buiten de schoolvakanties in verband met de specifieke aard van de werkzaamheden van één van de ouders
11g	Vanwege andere gewichtige omstandigheden
15	Vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs (alleen voor kwalificatieplichtigen)

In het verleden is in de gemeente Dinkelland geen ontheffing van de inschrijvingsplicht verleend aan kinderen die om lichamelijke/psychische redenen niet in staat waren om onderwijs te volgen. Leerplicht heeft deze ontheffing alsnog formeel met terugwerkende kracht aan deze doelgroep verleend.

Verlofaanvragen van minder dan 10 schooldagen, bedoeld voor de leerling waarvan één de ouders vanwege de aard van hun specifieke beroep niet in staat zijn om in de reguliere vakantieweken vakantie op te nemen, worden door de directeur van de school in behandeling genomen.

Leerplichtambtenaren werden in het schooljaar 2017-2018 regelmatig door het onderwijs benaderd met het verzoek om advies over ingediende verlofaanvragen.

Verzuim

De leerplichtambtenaar wordt door scholen en/of ouders ingeschakeld wanneer er sprake is van (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim of voor het bemiddelen in verschillende (conflict) situaties. Leerplicht probeert samen met betrokken samenwerkingspartners tot een passende oplossing te komen die leidt tot geregeld schoolbezoek van het kind.

Er zijn twee soorten verzuim:

Absoluut schoolverzuim:

Een leerplichtig kind staat niet ingeschreven op een school of onderwijsinstelling en heeft geen vrijstelling gekregen.

Relatief schoolverzuim:

Een leerplichtig kind staat wel ingeschreven bij een onderwijsinstelling, maar die wordt zonder geldige reden niet bezocht.

Relatief verzuim is de meest voorkomende vorm. Hierbinnen maken we onderscheid tussen:

Overig verzuim:

Onder overig verzuim wordt verstaan regelmatig te laat komen, spijbelen, verzuim gerelateerd aan (vermoedelijk) achterliggende problematiek en ziekte verzuim.

Luxe verzuim:

Leerplichtige kinderen worden thuisgehouden uit luxe overwegingen zoals een vakantie of een uitstapje met het gezin en er is geen toestemming verleend door de directeur of de leerplichtambtenaar.

Verzuimkaart als leidraad

Regionale leerplichtambtenaren, het onderwijs en de Jeugdgezondheidszorg (GGD-JGZ) werken al een aantal jaren met de verzuimkaart voor primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. De verzuimkaart is de handreiking voor professionals wanneer wettelijke en overig verzuim moet worden gemeld en welke acties betrokken partijen aansluitend ondernemen. Door verzuim tijdig te melden kan worden afgestemd welke interventies nodig zijn om dit verzuim te beperken of te stoppen.

Het gebruik van de verzuimkaart is bij de meeste scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs succesvol gebleken. De afwezigheid van leerlingen wordt door het onderwijs sneller opgemerkt en eerder gemeld, waarmee nieuw verzuim en/of langdurig thuiszitten kan worden voorkomen.

Verzuimloket

Het onderwijs meldt de gegevens van de verzuimende leerling en de omvang van het verzuim via het digitale verzuimloket van DUO. Het verzuimloket verstuurt de melding automatisch door naar de woongemeente van de leerling. De leerplichtambtenaar krijgt hiervan een melding en zet interventies in.

Methodisch Aanpak Schoolverzuim (MAS)

Stichting Halt, Ingrado, het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming hebben een gezamenlijk visie ontwikkeld in de aanpak van schoolverzuim. Het doel van de aanpak is:

- Terug/toeleiding naar een passend onderwijs programma
- Vroegtijdig inzet van (jeugd) hulpverlening
- Ketensamenwerking en daarmee een effectievere aanpak van schoolverzuim
- Maatwerk. De aanpak is licht waar het kan en zwaarder waar het nodig is.

De leerplichtambtenaar:

- Vervult de schakelrol voor gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken samenwerkingspartners
- Neemt het initiatief voor een adequaat vervolg op de verzuimmeldingen. Dit gebeurt in overleg met de samenwerkingspartners en vanuit ieders verantwoordelijkheid.
- Start een onderzoek bij het constateren van gemeld verzuim en monitort het vervolg.

Schoolverzuim 18-	Oldenzaal		Losser		Dinkelland	
Leerplicht	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018
basis – en speciaal basisonderwijs	3	1	5	4	2	1
voortgezet speciaal onderwijs	7	1	5	5	6	1
voortgezet onderwijs	79	80	36	28	30	33
middelbaar beroeps onderwijs	71	128	31	53	32	64
Totaal	160	210	77	90	70	99

Luxe verzuim schooljaar 2017-2018	Oldenzaal	Losser	Dinkelland
basis- en speciaal basisonderwijs	0	0	0
voortgezet onderwijs	4	1	1
middelbaar beroeps onderwijs		1	0
Totaal	4	2	1

Vanaf 2017 is sprake van een rechtstreekse koppeling tussen het presentie registratiesysteem Prestoflow van het ROC van Twente en het verzuimloket van DUO. Hiermee worden de wettelijke meldingen van ongeoorloofd verzuim sluitend. De ervaring van leerplicht is dat door inzet van Prestoflow het aantal verzuimmeldingen van 18- studenten is toegenomen. Door deze positieve samenwerking tussen leerplicht en onderwijs wordt het verzuim in een eerder stadium bij leerplicht gemeld en kan vroegtijdig met elkaar worden afgestemd welke interventies of acties ingezet moeten worden om het verzuim terug te dringen. 80% van de leerlingen worden uitgenodigd voor een (waarschuwing) gesprek. 5% ontvangt een waarschuwingsbrief en 15% van de meldingen worden ter kennisname gemeld.

Samenwerking gemeente Oldenzaal-Enschede BOA

De gemeenten Oldenzaal, Dinkelland en Losser werken op het gebied van handhaving van de Leerplichtwet samen met de gemeente Enschede. Leerplichtambtenaren van de gemeenten Dinkelland, Oldenzaal en Losser beschikken zelf niet over de BOA-bevoegdheid. Door de dienstverlening in Enschede in te kopen blijven de handhavingstaken gewaarborgd en ontstaan er nieuwe kansen voor regionale samenwerking.

In schooljaar 2017-2018 zijn 12 processen-verbaal (pv) opgemaakt voor te laat komen. Deze leerlingen hebben een taakstraf gekregen bij bureau Halt. Daarnaast zijn 17 reguliere processen-verbaal opgemaakt voor ongeoorloofd schoolverzuim. Dit is een daling ten opzichte van schooljaar 2016-2017 waarbij 18 processen-verbaal voor een taakstaf bij Halt en 21 reguliere processen-verbaal zijn opgemaakt. Landelijk heeft Justitie in samenwerking met de vereniging van leerplichtambtenaren Ingrado besloten om in het kader van de zorg jongeren en ouders eerst hulp te bieden en in het laatste stadium handhavend op te treden. Het beleid van de leerplichtambtenaren van de Noordoost Twentse gemeenten staat al jaren in het teken van de maatschappelijke zorg.

Verzuim 18+

Schoolverzuim is een belangrijke voorbode voor schooluitval op latere leeftijd. Vanaf 18 jaar valt de student onder de RMC wet. RMC in de Noordoost Twentse gemeenten nodigen de 18+ studenten uit voor een gesprek om de achterliggende oorzaak van het verzuim te achterhalen. In overleg met de student worden passende interventies ingezet. Op deze wijze proberen we het voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

Schoolverzuim 18+	Oldenzaal		Losser		Dinkelland	
	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018
Totaal	37	29	27	20	19	21

Wanneer 18+ studenten in 4 aaneengesloten onderwijsweken 100% verzuimen meldt het MBO deze studenten via het verzuimloket van DUO. De criteria voor 18- studenten is anders (16 uur in 4 weken ongeoorloofd afwezig) dan voor 18+ studenten. Regionaal is leerplicht/RMC in gesprek met het MBO om verzuim uniform te behandelen zodat er geen onderscheid meer is tussen 18- en 18+ studenten. Het voortgezet onderwijs hanteert al de uniforme aanpak voor 18- en 18+ studenten.

Schoolverzuim onder 'Duitse' leerlingen

De NOT gemeenten hebben te maken met leerlingen die in Duitsland wonen en in Nederland onderwijs volgen. Deze leerlingen vallen officieel onder de Duitse leerplichtwet. Nederlandse leerplichtambtenaren zijn niet bevoegd op te treden wanneer bij deze leerlingen sprake is van (ongeoorloofd) verzuim. Om deze 'Duitse (zorg) leerlingen' goed in beeld te hebben en te houden hebben de leerplichtambtenaren samen met de GGD-JGZ artsen op regionaal niveau afspraken gemaakt met het Duitse Schulamt en Jugendamt.

Regionale Meld- en Coördinatie voortijdig schoolverlaters(RMC)

Gemeenten met een RMC functie richten zich op jongeren in de leeftijd van 18 tot 23 jaar die nog niet in het bezit zijn van een startkwalificatie, maar ook geen schoolinschrijving (meer) hebben.

Gemeenten en onderwijs maken regionaal afspraken over maatregelen om het voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. De RMC functie heeft op het terrein van onderwijs een verantwoordelijkheid het voortijdig schoolverlaten tegen te gaan (preventief) en voortijdig schoolverlaters weer terug te laten keren richting onderwijs of arbeidsmarkt (curatief). Met name de leerplichtambtenaar en RMC - medewerker vervullen hierin een essentiële rol. Omdat de problematiek van voortijdig schoolverlaters zich vaak afspeelt op meerdere leefgebieden werken gemeenten samen met verschillende (hulpverlenende) instanties.

'De Twentse Belofte 2016-2020'

De regio Twente heeft de ambitie om voor jongeren die zonder diploma uitvallen of zonder startkwalificatie de school verlaten, een netwerk te creëren waarin zij worden opgevangen en gestimuleerd om alsnog door te stromen naar vervolgonderwijs, werk, een toeleiding traject of een passende dagbesteding. September 2016 hebben de regiogemeenten en de onderwijsinstellingen het regionale programma 'De Twentse Belofte 2016-2020' bekrachtigd. Uitgangspunt is dat iedere jongere een passende plek op school of arbeidsmarkt krijgt en geen enkele jongere tussen 'wal en schip valt'.

In schooljaar 2017-2018 hebben gemeenten en onderwijs regionale werkgroepen opgericht om regionaal tot uniforme afspraken te komen. Prioriteit wordt gelegd bij oa. *schoolverzuim 18+ leerlingen, thuiszitters, uitstroom kwetsbare jongeren en 'onzichtbare' jongeren* (jongeren zonder startkwalificatie, schoolinschrijving, werk of uitkering).

Zowel op bestuurlijk als op management- en beleidsmatig niveau zijn gemeenten en onderwijs bij de Twentse Belofte betrokken. Voor de RMC sub-regio Oldenzaal zijn dit de wethouder onderwijs/zorg, de interim teamleider, trainee van de Regio Twente en de RMC coördinator van de gemeente Oldenzaal. De gemeente Oldenzaal treedt hierbij op namens de samenwerkende Noordoost Twentse gemeenten.

Projectopdracht trainee

In mei 2018 is een trainee van de Regio Twente 8 maanden onderdeel geweest van het team leerplicht/RMC in de gemeente Oldenzaal. De opdracht was met name gericht op het door ontwikkelen van de RMC functie en het leveren van een bijdrage aan de uitvoering van belofte 5 van de Twentse Belofte *-alle jongeren die uitvallen worden opgevangen en begeleid-*.

De doelgroep voor deze opdracht zijn jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie, zonder schoolinschrijving en (bijna) geen inkomen. In dit kader wordt samen met samenwerkingspartners een plan opgesteld om deze jongeren te activeren naar werk of onderwijs.

Samenwerkingspartners

Leerplicht/RMC hechten veel waarde aan goede samenwerking met verschillende samenwerkingspartners, zoals het onderwijs, hulpverlenende instanties en politie. Indien er sprake is van verzuim of dreigend thuiszitten gaat leerplicht/RMC in gesprek met betrokken samenwerkingspartner(s) waarbij gestreefd wordt om het kind en jongeren weer zo snel mogelijk te laten terugkeren richting (een passende vorm) van onderwijs. Leerplicht/RMC neemt op landelijk, regionaal en lokaal niveau deel aan diverse overlegstructuren en bijeenkomsten. Daarnaast participeert leerplicht/RMC in het Zorg-Adviesteam van het Twents Carmel College en het ROC van Twente.

Voortijdig schoolverlaters (RMC)

Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren tussen de 18 en 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie (een havo, vwo of mbo niveau 2 diploma). Deze jongeren worden door het onderwijs gemeld bij de RMC contact gemeente. De voortijdig schoolverlaters zijn jongeren die dikwijls meer problemen ondervinden op de arbeidsmarkt en participeren minder goed in de samenleving. Gemeenten (RMC) en onderwijs werken samen met samenwerkingspartners om jongeren te helpen bij het terugkeren naar een passende opleiding, naar een combinatie van school en werk of bij het vinden van andere hulp of zorg.

Voortijdig schoolverlaters (RMC meldingen)	Oldenzaal		Losser		Dinkelland	
	2016 2017	2017 2018	2016 2017	2017 2018	2016 2017	2017 2018
Man	20	30	12	14	8	8
Vrouw	12	10	9	11	5	0
Totaal	32	40	21	25	13	8

Uitstroom voortijdig schoolverlaters (RMC meldingen)	Oldenzaal		Losser		Dinkelland	
	2016 2017	2017 2018	2016 2017	2017 2018	2016 2017	2017 2018
Onderwijs	7	6	7	4	7	0
Werk/stage/traject	18	28	7	17	5	8
Verhuizing	2	0	2	2		0
Opvangvoorziening/ zorg/ hulpverlening/jonge moeder	2	4	2	0		0
Overige reden (ziekte/detentie. Wajong)		0	1			0
Onbekend	3	2	2	2	1	0
Totaal	32	40	21	25	13	8

In schooljaar 2017-2018 zijn het aantal RMC meldingen van voortijdig schoolverlaters in de gemeente Oldenzaal en Losser toegenomen. In de gemeente Dinkelland is sprake van een daling van het aantal voortijdig schoolverlaters. Uit analyse blijkt dat voornamelijk mannen er de voorkeur aan hebben gegeven om te gaan werken.

Trajecten jongeren

Jongeren die om uiteenlopende redenen tijdelijk niet in staat zijn om onderwijs te volgen, kunnen op een voorschakeltraject worden geplaatst. De Noordoost Twentse gemeenten hebben voor deze doelgroep bij De Werkwijzer in Oldenzaal trajecten ingekocht. Deze jongeren krijgen gedurende 3 maanden naast een individueel maatwerk programma een beroeps –en schoolkeuzetraject en een POP (Persoonlijk Ontwikkeling Plan) aangeboden. In schooljaar 2017-2018 zijn voor Oldenzaal 5 en Dinkelland 3 trajecten ingezet. Na afloop van de trajectperiode zijn alle 8 leerlingen uitgestroomd richting school, werk of op een dagbestedingstraject geplaatst. Gemeente Losser heeft in het schooljaar 2017-2018 geen traject ingezet.

Actieteam Noordoost Twente

In het Actieteam Noordoost Twente participeren samenwerkingspartners (ROC van Twente, Praktijkonderwijs, klantmanager werk, UWV, WMO-consulent) die de verantwoordelijkheid hebben alle jongeren zonder startkwalificatie terug te begeleiden naar school en/of arbeidsmarkt eventueel met behulp van een voorschakel traject. In schooljaar 2017-2018 zijn 24 jongeren uit de gemeente Oldenzaal en Dinkelland besproken.

Forza-traject

De medewerkers van de Jeugdreclassering Twente, onderdeel van Jeugdbescherming Overijssel, hebben een vroegtijdige aanpak schoolverzuim ontwikkeld, genaamd Forza. Het doel van Forza is om schoolverzuim te stoppen dan wel te verminderen. Door deelname aan een Forza-traject kunnen jongeren een proces-verbaal voorkomen. De jongere maakt samen met de Forza-medewerker, school, leerplichtambtenaar en ouder(s) een plan om het naar school gaan te herstellen. Elk Forza-traject wordt op maat gemaakt en duurt in principe drie maanden. In schooljaar 2017-2018 is voor de gemeente Oldenzaal 1 traject ingezet. Met deze extra ondersteuning is de leerling in staat geweest haar schoolloopbaan voort te zetten.

Casus

Lotte is 22 jaar en volgt een BOL opleiding op het Deltion College. Ze heeft tijdens de opleiding enige vertraging opgelopen wegens ziekte. Lotte kampt met depressieve klachten. Ze heeft een negatief zelfbeeld. Inmiddels zit ze in haar examenjaar en heeft ze haar theoriegedeelte op school afgerond. Wanneer het RMC door het Deltion College wordt benaderd, moet Lotte haar stage nog afronden maar hiertoe is ze op dit moment niet in staat. Ondanks haar goede wil en pogingen zijn verschillende stageplekken voortijdig beëindigd. Het RMC wordt benaderd om mee te denken voor Lotte. Na een overleg met Lotte, haar ouders en het Deltion College wordt besloten om een leerwerktraject in te zetten voor Lotte. Lotte kan tijdens het leerwerktraject aan haar stageopdrachten werken. Ze heeft hierbij de ondersteuning gekregen die ze nodig heeft en haar startkwalificatie kunnen behalen!

Schooljaar 2018-2019

Samenwerking primair onderwijs

Leerplicht is in schooljaar 2017-2018, samen met de JGZ-artsen, aanwezig geweest bij het directieoverleg in de gemeente Oldenzaal en Dinkelland. Hier is de verzuimkaart van het primair onderwijs opnieuw onder de aandacht gebracht. Leerplicht wil in schooljaar 2018-2019 alle basisscholen in Oldenzaal, Dinkelland en Losser gaan bezoeken om de samenwerking nog meer te intensiveren. Leerplicht raakt nog vaak in een later stadium betrokken. In de meeste gevallen er is er dan al sprake van meervoudige problematiek. Als leerplicht eerder betrokken wordt kunnen zij samen met de samenwerkingspartners passende interventies inzetten. Op deze wijze kan inzet van zwaardere zorg worden voorkomen.

Oprichten Taalklas TCC

De gemeente Oldenzaal is in schooljaar 2017-2018 voornemens om samen met onderwijsinstellingen en voorschoolse voorzieningen een taalklas op te richten voor jonge vluchtelingen. Jonge vluchtelingen die onderwijs moeten volgen in het voortgezet onderwijs, zijn nu aangewezen op de Internationale Schakelklas (ISK) van het Stedelijk Lyceum in Enschede. Streven is om deze vluchtelingen vanaf schooljaar 2018-2019 'thuisnabij' onderwijs in de taalklas van het Twents Carmel College in Oldenzaal aan te bieden. De verwachting is dat integreren daardoor makkelijker wordt. De taalklas is een pilot en onderdeel van de Oldenzaalse Lokale Educatieve Agenda (LEA).

Belofte 5 van De Twentse Belofte

In oktober 2018 vindt een bestuurlijke werkconferentie '*Uitgevallen maar niet buitenspel*' plaats waarin regionale bestuurders samen met het onderwijs, Werkplein en Kennispunt afspraken maken om jongeren die geen onderwijs volgen en geen startkwalificatie hebben te ondersteunen zodat zij een betere uitgangspositie krijgen in de samenleving. Gemeenten gaan in een lokaal plan van aanpak afspraken vastleggen met regionale partners. Het Werkplein levert een regionaal plan van aanpak op voor de werkende jongeren. RMC en het Kennispunt zorgen voor lijstwerk en ontwikkelen een monitor die gekoppeld is aan de monitor sociaal domein. Een trainee van de Regio Twente gaat in samenwerking met de Noordoost Twentse gemeenten een lokaal plan van aanpak opstellen en de gemaakte afspraken implementeren.

Met ingang van 1 januari 2019 worden de wettelijke RMC taken uitgebreid. Uitgangspunt is alle jongeren van 12 tot 23 jaar zonder startkwalificatie optimaal te ondersteunen in het vinden van een passende plek dankzij een sluitend regionaal vangnet van partijen uit onderwijs, gemeenten, zorg en arbeid. Naast de voortijdig schoolverlaters is de RMC doelgroep uitgebreid met 'kwetsbare jongeren'.

